

کتابخانه

۷۸۲
۶۳۱۳
۷۸۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۳۱۱۸۲

۱۴۸۰ / ۸ / ۱۰

بررسی مالیات بر ارث بر اساس الگوی مالیاتی اسلامی

وزارت اطلاعات و ارتباطات
تهران

پایان نامه ارائه شده به گروه اقتصاد
دانشکده علوم اقتصادی و سیاسی
دانشگاه شهید بهشتی

برای دریافت دانشنامه کارشناسی ارشد
در رشته اقتصاد نظری

توسط:

014948

عباس خدابخشی

۳۸۱۸۵

استاد راهنما:

دکتر سید کاظم صدر

بج. تر ۱۳۷۹

۳۸۱۸۵

تقدیرنامه

مادر فداکاره
پدر مهربانم

برگ تأییدیه پایان نامه







عنوان: بررسی مالیات بر ارث بر اساس الگوی مالیاتهای اسلامی

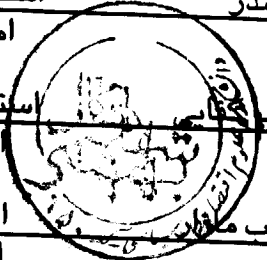
نام دانشجو: عباس خدابخشی

دوره: کارشناسی ارشد رشته اقتصاد نظری

این پایان نامه در جلسه ۷۹، ۱۱، ۲۹ با شماره - ۱۹ و درجه عالی مورد تأیید

اعضاء کمیته پایان نامه، متشکل از استادان زیر، قرار گرفت:

	دکتر سید کاظم صدر امضاء
	دکتر سید محمد علی امضاء
	دکتر علی اکبر عرب امضاء
	استاد راهنما: امضاء
	استاد مشاور: امضاء
	استاد ناظر: امضاء



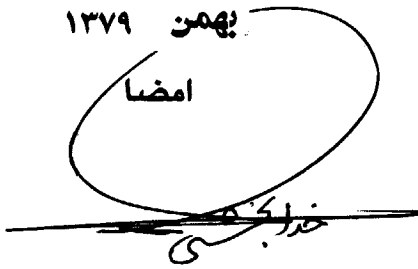
اذعان

مطالب ارائه شده در این پایان نامه توسط اینجانب در دانشکده علوم اقتصادی و سیاسی دانشگاه شهید بهشتی در فاصله زمانی بهمن ۱۳۷۸ تا شهریور ۱۳۷۹ به انجام رسیده است، به استثناء کمکهای مورد اشاره در سپاسگذاری، محتوای این پایان نامه بطور کامل توسط خود اینجانب صورت گرفته است. این پایان نامه یا بخشی از آن برای دریافت هیچ مدرکی به این دانشگاه یا دیگر دانشگاهها ارائه نشده است کلیه حقوق این پایان نامه متعلق به دانشگاه شهید بهشتی است.

عباس خدابخشی

بهمن ۱۳۷۹

امضا



تشکر و قدردانی :

با توجه به اراده ایزد یکتا و هم فکری جناب آقای دکتر سید کاظم صدر پایه های اصلی این تحقیق که یک بررسی اقتصاد اسلامی و اقتصاد بخش عمومی می باشد ریخته شد .

در اینجا لازم می دانم مراتب تشکر و قدردانی خود را از کلیه کسانی که در انجام این مهم همکاری نموده و یقیناً بدون مساعدت آنان ، انجام چنین کاری میسر نبود ابراز دارم .از استاد ارجمند و بزرگوار جناب آقای دکتر سید کاظم صدر که سخت ایده انجام چنین کاری را در ذهن اینجانب بارور ساخته و سپس در مقام استاد راهنما در تمام طول تحقیق اوقات گران بهای خویش را بدون هیچ شائبه ای در اختیارم قرار داده و در هیچ موردی از رهنمودهای گرانقدر خویش فرو گذار نکردند و در کلیه مراحل تحصیل دوره کارشناسی ارشد همواره بنده را یاری دادند کمال تشکر و قدردانی را دارم . همچنین از استاد محترم جناب آقای دکتر سید محمد علی کفایی ، استاد مشاور رساله که پیوسته یار و یآوری دلسوز و معلمی مهربان و گره گشا بودند ، صمیمانه سپاسگزارم .

عنوان پایان نامه : بررسی مالیات بر ارث بر اساس الگوی مالیاتهای اسلامی

نام دانشجو : عباس خدابخشی

استاد راهنما : دکتر سید کاظم صدر

دوره : کارشناسی ارشد رشته اقتصاد نظری

دانشکده علوم اقتصادی و سیاسی دانشگاه شهید بهشتی

تاریخ ارائه پایان نامه : بهمن ۱۳۷۹

چکیده:

این پایان نامه به مطالعات مالیات بر ارث در ایران بر اساس الگوی مالیاتهای اسلامی پردازد. برای این منظور ابتدا الگوی مالیاتهای اسلامی بر اساس مالیاتهای خمس و زکات و خراج استخراج شده و نشان داده می‌شود که مالیاتهای اسلامی با نرخهای متناسبی کار این و عدالت مالیاتی را پوشش می‌دهند. سپس بر اساس اطلاعات استخراج شده از ۱۲۵۰ پرونده مالیات بر ارث اداره کل مالیات بر ارث و اراضی باید تهران فرضیه‌های مطرح شده ذیل مورد و آزمون قرار می‌گیرد.

الف) کار این مالیات بر ارث مطابق مالیاتهای اسلامی با کاستن نعد نرخها و متناسب کردن این نرخها افزایش می‌یابد.

ب) عدالت میانی در بخش مالیات بر ارث با متناسب کردن مالیات دریافتی با سهم الارث و ارث طبق الگوی مالیاتهای اسلامی تامین می‌شود.

این آزمون نشان می‌دهد که نظام فعلی مالیات بر ارث در ایران با اعمال نرخهای متعدد و تصاعدی، مودیان را به گروههای مالیاتی که تفاوت معنی داری با هم ندارند تقسیم می‌کند و به کار این و عدالت مالیاتی بی‌توجه می‌باشد.

همچنین در خصوص زمان ارزشگذاری اموال بحث شده است و نتیجه گرفته شده است که بجای ارزشگذاری اموال در زمان فوت متوفی، زمان تحویل اظهارنامه مالیات بر ارث منظور شود.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۸	فصل اول: معرفی موضوع و اهمیت آن
۱۰	(۱-۱) مالیات بر ثروت در ایران
۱۵	(۲-۱) اهمیت مالیات بر ارث در درآمدهای مالیاتی دولت
۲۳	(۳-۱) هدف مطالعه
۲۵	فصل دوم: مالیات‌های اسلامی و الگوی تحلیلی پایان‌نامه
۲۵	(۱-۲) مالیات و سیاستهای اقتصادی
۲۵	(۱-۱-۲) تعیین اندازه دولت
۲۵	(۲-۱-۲) تغییر در تعادل بازار و تاثیر در کارایی تخصیص منابع
۲۶	(۳-۱-۲) توزیع درآمد
۲۶	(۲-۲) نیازمندیهای یک ساختار خوب مالیاتی
۲۶	(۱-۲-۲) کارایی مالیاتی
۲۷	(۱-۱-۲-۲) بار اضافی مالیات بر واحد در بازار رقابتی
۳۰	(۲-۱-۲-۲) حداکثر درآمد و هزینه کارایی
۳۲	(۲-۲-۲) عدالت مالیاتی

۳۹	۳-۲-۲) هزینه جمع آوری مالیات
۴۱	۳-۲) مبانی مالیات در نظام اسلامی
۴۳	۱-۳-۲) حرمت اموال مردم
۴۳	۲-۳-۲) اختیارات حاکمیت اسلامی
۴۴	۳-۳-۲) اهداف مالیاتهای اسلامی
۴۴	۴-۲) انواع مالیاتهای اسلامی
۴۴	۱-۴-۲) زکات
۴۵	۲-۴-۲) خمس
۴۵	۳-۴-۲) خراج
۴۵	۵-۲) خصوصیات مشترک مالیاتهای اسلامی
۴۸	۶-۲) شکل تابع مالیاتهای اسلامی
۴۸	۷-۲) عدالت از نقطه نظر اسلام
۵۰	۸-۲) کارآیی و عدالت مالیاتهای اسلامی
۵۷	۹-۲) فرضیه های قابل آزمون
۵۹	فصل سوم: مالیات بر ارث
۵۹	۱-۳) ارث
۶۸	۲-۳) نظریه های مربوط به مالیات بر ارث
۶۸	۱-۲-۳) نظریه محدودیت سهم الارث

۶۹	۲-۲-۳) نظریه بهای خدمات
۷۰	۳-۲-۳) نظریه مالیات معوقه
۷۰	۴-۲-۳) نظریه شریک بودن اجتماع در اموال متوفی
۷۲	۳-۳) نظرات مخالفین مالیات بر ارث
۷۴	۴-۳) مالیات بر ماترک و مالیات بر سهم الارث
۷۶	۵-۳) بررسی ارث در چارچوب نظریه مصرف کننده
۸۰	۶-۳) اثر توزیع درآمدی مالیات بر ارث
۸۸	فصل چهارم: مروری بر کارهای انجام گرفته
۹۲	فصل پنجم: روش مطالعه و مشخصات نمونه انتخابی
۹۲	۱-۵) مالیات بر ارث در ایران
۱۰۵	۲-۵) معافیت ها و نحوه ارزشگذاری اموال متوفی
۱۰۸	۳-۵) زمان ارزشگذاری اموال متوفی
۱۱۰	۴-۵) نرخها و گروههای مالیات بر ارث
۱۱۴	۱-۴-۵) توزیع t
۱۱۵	۲-۴-۵) توزیع F
	۳-۴-۵) آزمون معنی دار بودن طبقات با استفاده از خط
۱۱۸	رگرسیون شکسته
۱۱۸	۱-۳-۴-۵) خط رگرسیون شکسته

۱۱۹	۲-۳-۴-۵) آزمون قید خطی نسبت به ضریبهای رگرسیون
	۴-۴-۵) آزمون چگونگی ادغام طبقات مالیات بر ارث با استفاده
۱۲۰	از خط رگرسیون
۱۲۲	۵-۵) هزینه جمع آوری مالیات بر ارث
۱۲۴	فصل ششم: یافتن نظام کارآمد و عادلانه
۱۲۵	۱-۶) طبقات کارآمد و عادلانه بر اساس آنالیز واریانس
۱۲۶	۲-۶) نرخ های کارآمد و عادلانه
۱۲۶	۱-۲-۶) نرخ طبقات براساس رگرسیون های مالیات با
	سهم الارث مشمول مالیات
۱۲۸	۳-۶) مقایسه وضعیت فعلی با وضعیت پیشنهادی
۱۲۹	۴-۶) بررسی وضعیت در حالت یک نرخ
۱۳۱	فصل هفتم: خلاصه و نتیجه گیری و بینهادات
۱۳۶	فهرست منابع و مآخذ

فصل اول: معرفی موضوع و اهمیت آن

در یک نگاه کلی به اقتصاد ایران و در ترکیب درآمدهای دولت، می توان مالیات را به عنوان یکی از اقلام مهم درآمدی دولت در نظر گرفت. حفظ ثبات نسبی در روند حرکت رو به جلوی بخش های مختلف اقتصادی، تا حدودی به وسیله اهرم مالیات که یکی از مهم ترین اهرم های سیاستهای مالی می باشد، می تواند صورت پذیرد. به منظور تأمین هزینه های عمومی دولت که عمدتاً در اقلام پرداختهای جاری کشور قرار دارد شاید بتوان مناسب ترین منبع درآمد را مالیات دانست؛ درآمدی که نه از ثروت ملی تأمین می شود و نه شدیداً متأثر از عوامل برونزا است. بنابراین می توان گفت که تدوین یک نظام صحیح مالیاتی لازم و ضروری است. اولین چشم انداز یک نظام صحیح را می بایست در قوانین مالیاتی به عنوان ابزار اصلی مشاهده کرد. چیزی که در این میان مسلم است این است که سیستم موجود از کارایی لازم برخوردار نبوده و متناسب با آنچه که مطلوب است حرکت نمی کند. برقراری رابطه مناسب میان منابع مالیاتی و قوانین مالیاتی از خطرترین وظایف سیستم مالیاتی است. با در نظر گرفتن درآمدهای حاصل از تلاش نیروی کار و سرمایه به عنوان دو منبع اصلی و اساسی درآمدهای مالیاتی می توان با هدایت و جهت دهی صحیح عایدات حاصله وصولی مالیاتی دولت را افزایش داد. قانون مالیات ها به عنوان مجموعه ای از رفتارهای متقابل سیستم مالیاتی و مؤدیان مالیاتی از شکل خاصی برخوردار است. به صورتی که هر بند قانون می بایست از توجیه کامل اقتصادی، شرعی و

حقوقی برخوردار باشد. تناقض در هر یک از چنین پارامترهایی موجب بروز اختلال در دریافت‌های مالیاتی می‌گردد. اگر نظام مالیاتی نتواند میان این سه پارامتر در بخش‌های مختلف قوانین مالیاتی ارتباط منطقی برقرار کند عملکرد سیستم مالیاتی در بخش‌هایی که دچار ناهماهنگی است، دچار اختلال می‌شود. مالیات بر ثروت، درآمد و مالیات‌های غیرمستقیم براساس ادله فقهی و نیازهای اقتصادی قابل وضع است. در جامعه‌ای مانند ایران که توزیع درآمد متناسب با سایر جریان‌های اقتصادی شکل مناسب به خود نگرفته است ضرورت تفاوت میان مالیات بر ثروت و درآمد احساس می‌شود. در این میان مالیات بر ارث از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. زیرا مالیات بر ارث در آینده دور پرداخت می‌شود و بر خلاف مالیات بر درآمد در پس‌انداز و کار تأثیر سوء ندارد. همچنین مالیات بر ارث سبب توزیع عادلانه ثروت می‌شود بنابراین می‌توان از مالیات بر ارث به عنوان یک ابزار اصلی جهت توزیع مجدد درآمد و ثروت استفاده نمود. همچنین مالیات بر ارث مآخذ و منبع خود را از بین نمی‌برد. زیرا نتیجه نهایی تعدیل ثروت جلوگیری از تمرکز آن در دست عده‌ای معهود است و همین عدم تمرکز سبب توسعه طبقه متوسط می‌شود و همین توسعه جبران تقلیل درآمد مالیات بر ارث را خواهد کرد.^۱ لذا این مالیات می‌تواند به عنوان یک نیروی کمکی جهت تعدیل ثروت استفاده شود، بدون آن که اثرات اقتصادی ناگواری را به بار آورد.

۱- شاهرخی، محمدعلی، مالیات بر ارث در سیستم...، انتشارات دانشگاه تهران، ص ۳۳.

۱-۱) مالیات بر ثروت در ایران

به رغم سابقه دیرینه مالیات بر ثروت در نظام مالیاتی ایران، به نظر می رسد که هنوز این مالیات جایگاه واقعی خود را در میان بخش های مختلف مالیاتی به دست نیاورده است.

مالیات بر ثروت به عنوان یکی از مبناهای مهم اخذ مالیات در مباحث نظری مالیه عمومی و هم در ساختار مالیاتی کشورها از جایگاه ویژه ای برخوردار است. با این حال این مالیات چه در سطح عملکرد و چه در نحوه وضع و نیز پایه های مالیاتی مربوط به آن دارای تفاوت های گسترده ای در میان کشورهاست.

بر اساس تقسیم بندی موجود در باب دوم قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ۱۳۶۶ و اصلاحات اردیبهشت ۱۳۷۱، مالیات بر ثروت شامل موارد زیر است.

۱- مالیات سالانه املاک

۲- مالیات مستغلات مسکونی خالی

۳- مالیات بر اراضی بایر

۴- مالیات بر ارث

۵- حق تمبر

همچنین درآمدهای حاصل از مالیات بر نقل و انتقالات قطعی و سرقتی

(موضوع ماده ۵۹ قانون مذکور) در ردیف های بودجه ذیل مالیات بر ثروت آورده

می شود و به جمع درآمدهای مالیات بر ثروت اضافه می شود.

در تاریخ ۱۲ آذر ۱۳۳۱، به موجب لایحه قانونی مالیات اراضی، برای نخستین بار مالیاتی به مآخذ ۳ درصد ارزش زمینها در ۳۲ شهرستان کشور وضع گردید. این مالیات بعداً لغو شد و سپس در سال ۱۳۳۷ به موجب قانون اصلاح مالیات بر درآمد، مالکان زمینها مکلف شدند هنگام فروش زمین مالیاتی معادل ۴ درصد ارزش مورد معامله طبق قیمت منطقه ای بپردازند. در سال ۱۳۴۱، نرخ مزبور از ۴ درصد به ۲ درصد کاهش یافت و در سال ۱۳۴۵ طبق قانون مالیاتهای مستقیم علاوه بر وضع مالیات سالانه بر زمینهای بایر، مالکان زمین ها در موقع فروش مکلف به پرداخت متعلق به تفاوت ناشی از قیمت خرید و فروش شدند.^۱

براساس قانون فعلی مالیاتهای مستقیم، تمام زمین های بایر واقع در محدوده شهرها که بدون عذر موجه بایر بماند، مشمول مالیات سالانه به این شرح می باشند:

- زمین هایی که ۲ سال از تاریخ ۱۳۶۶ بایر نگه داشته شود معادل ۲ درصد ارزش آن به ازای هر سال.

- زمین هایی که تا ۴ سال از سال ۱۳۶۶ بایر نگه داشته شود معادل ۴ درصد ارزش آن به ازای هر سال مزاد بر ۲ سال مذکور.

- زمین هایی که بیش از ۴ سال از سال ۱۳۶۶ بایر نگه داشته شود معادل ۵ درصد ارزش آن به ازای هر سال مزاد بر ۴ سال مذکور.

۱- کردیچه، محمد، بررسی درآمدهای مالیاتی در ایران، مجله برنامه و بودجه، سال اول، شماره ۶، مهر ۱۳۷۵، ص ۴۱.

مالیات اتفاقی از سال ۱۳۱۷ در قوانین مالیاتی کشور منظور و به اجرا گذاشته شد و به تدریج به درآمدهای حاصل از شرط بندی، جایزه، حق السهم کاشفان قچاق و سایر عواید غیر مستمر تعلق گرفت.^۱ براساس قانون فعلی مالیاتهای مستقیم، عواید نقدی یا غیر نقدی که شخص حقیقی یا حقوقی به صورت بلاعوض یا از طریق معاملات مهاباتی یا به عنوان جایزه یا هر عنوان دیگری از این قبیل تحصیل می نماید، مشمول مالیات اتفاقی می گردد.

مالیت نقل و انتقالات بلاعوض برای نخستین بار به موجب قانون مالیات بر ارث در سال ۱۳۱۶ وضع و اجرا گردید. انتقالات انجام شده به صیغه صلح مهاباتی، وقف، حبس نذر و وصیت مشمول این مالیات بود.^۲ براساس آخرین تغییرات به عمل آمده در قانون مالیاتهای مستقیم، نقل و انتقالات قطعی املاک به مأخذ ارزش معاملاتی و همچنین انتقال حق واگذاری محل به مأخذ ارزش معاملات حق واگذاری محل در تاریخ انتقال از طرف مالکان عین یا صاحبان حق به طور مجزاً یا تواماً به شرح زیر مشمول مالیات شده است:

تا ۲۰ میلیون ریال به نرخ ۴ درصد

تا ۶۰ میلیون ریال نسبت به مازاد ۲۰ میلیون ریال به نرخ ۸ درصد

نسبت به مازاد ۶۰ میلیون ریال به نرخ ۱۲ درصد.

۱- همان مأخذ، ص ۴۱.

۲- همان مأخذ، ص ۴۲.

مالیات تعاون ملی برای بازسازی در تاریخ ۱۳۶۷/۱۲/۹ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. به موجب این قانون اشخاص حقیقی نسبت به جمع ارزش دارایی های خود و افراد تحت ولایت خود که در تاریخ ۶۷/۷/۱ مالک آن بودند، برای یک بار مشمول مالیات موضوع این قانون شدند.^۱ مقرر شده است که وجوه حاصل از اجرای این قانون صرفاً در امور زیربنایی و سرمایه ای و به منظور بازسازی اقتصاد کشور به مصرف برسد. دارایی های موضوع این قانون شامل املاک و حق واگذاری محل، اتومبیل شخصی سواری خارجی و ساخت داخل، سهام و سهم الشرکه شرکتهای تجاری می گردد. اعتبار قانون مزبور پنج سال تعیین شده است که در نتیجه در پایان سال ۱۳۷۲ خاتمه یافته است. البته به موجب ماده ۱۴ قانون مزبور مالیات متعلقه پس از پایان زمان فوق به عنوان دین قابل وصول خواهد بود.

مالیات سالانه املاک و مالیات بر مستغلات مسکونی خالی، اقلامی هستند که از اول سال ۱۳۶۶ به موجب قانون فعلی مالیاتهای مستقیم اجرا شده است. به موجب این قانون همه اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی نسبت به مجموع ارزش املاک خود و حسب مورد املاک فرزندان تحت تکفل خود، اعم از مسکونی و سایر املاک واقع در محدوده خدماتی شهرها، مشمول مالیات سالانه املاک شده اند. همچنین هرگاه مستغلات مسکونی واقع در مراکز استانها و شهرهای با جمعیت بیشتر از ۱۰۰۰۰۰ نفر آماده برای اجاره باشد و بدون داشتن موانع قانونی بیشتر از مدت شش ماه

۱- همان مأخذ، ص ۴۲.

متوالی خالی و بدون استفاده نگه داشته شود، نسبت به بعد از شش ماه مذکور تا یک سال مشمول مالیاتی به میزان ۲ در هزار ارزش معاملاتی و در صورت تجاوز از یک سال مشمول مالیاتی معادل ۴ در هزار ارزش معاملاتی مستقل به ازای هر ماه مازاد بر یک سال مزبور گردیده اند.

از سال ۱۳۳۵، براساس قانون مالیات بردرآمد سال ۱۳۳۵، از تمام اوراق و اسناد تجاری و سهام شرکتها، حق تمبر دریافت می شود.^۱ قانون مزبور به موجب قوانین مالیاتهای مستقیم سال ۱۳۴۵ و ۱۳۶۶ مورد اصلاح و تجدید نظر قرار گرفته است.

تا سال ۱۳۴۶ این مالیات در ذیل مالیاتهای مستقیم منظور شد که از سال ۱۳۴۷ طبقه بندی آن به مالیاتهای غیر مستقیم تغییر یافت. از سال ۱۳۵۲ این درآمد از درآمدهای مالیاتی حذف و به درآمدهای متفرقه و در بخش پنجم درآمدها انتقال یافت. از سال ۱۳۶۹ این درآمد بار دیگر در درآمدهای مالیاتی منظور می شود.^۲

طبق قانون موجود از هر برگ چک بانکی در موقع چاپ ۲ ریال حق تمبر اخذ می شود. حق تمبر برات و سفته معادل ۵ در هزار، حق تمبر اسناد تجاری ۱۰۰ ریال حق تمبر بارنامه زمینی ۴۰ ریال، حق تمبر قراردادهای بین بانکها و مشتریان ۵۰ ریال و حق تمبر سهام شرکتهای سهامی معادل ۲ در هزار می باشد.

۱- همان مأخذ، ص ۴۳.

۲- همان مأخذ، ص ۴۳.

۲-۱) اهمیت مالیات بر ارث در درآمدهای مالیاتی دولت

مالیات بر ارث اولین بار در بیست و پنجم آبان ماه سال ۱۳۱۶ به تصویب مجلس شورای ملی رسید.^۱ و از آن تاریخ تاکنون چندبار دچار تغییر شده است. قانون مالیات بر ارث در قسمت های آینده به تفصیل بررسی خواهد شد.

جدول شماره ۱-۱ مالیات بر ثروت و اجزای متشکله آن را درایران در طی

سالهای ۷۶-۱۳۶۰ نشان می دهد.

جدول شماره ۱-۱: مالیات بر ثروت و اجزای متشکله آن در ایران

ارقام به میلیارد ریال

سال	مالیات نقل و انتقالات و سرقتی	مالیات بر درآمد اتفاقی	مالیات تعاون ملی	مالیات سالانه املاک	مالیات مستغلات مسکونی خالی	مالیات بر ارث	حق تعبر	کل مالیات بر ثروت
۱۳۶۰	۱۲/۷۸	۰/۰۳	-	-	-	۳/۱۷	-	۱۶/۰۲
۱۳۶۱	۱۹/۸۶	۰/۰۷	-	-	-	۴/۷۵	-	۲۴/۷۵
۱۳۶۲	۲۷/۳۴	۰/۰۵	-	-	-	۵/۸۰	-	۳۳/۲۴
۱۳۶۳	۳۴/۰۷	۰/۰۹	-	-	-	۶/۷۶	-	۴۱/۱۴
۱۳۶۴	۲۶/۸۹	۰/۱۷	-	-	-	۸/۳۵	-	۳۵/۷۲
۱۳۶۵	۳۷/۲۷	۰/۳۹	-	-	-	۹/۹۴	-	۴۲/۷۹
۱۳۶۶	۵۸/۰۴	۰/۶۳	-	-	-	۱۲/۵۴	-	۷۱/۵۳
۱۳۶۷	۶۶/۲۸	۰/۶۵	-	-	-	۱۴/۵	-	۸۱/۸۰
۱۳۶۸	۶۵/۲۷	۰/۷۴	۱۰/۲۱	-	-	۱۹/۵۷	-	۹۶/۲۵
۱۳۶۹	۸۱/۹۱	۰/۷۳	۱۱/۹۹	۰/۲۲	۰/۰۱	۲۳/۴	-	۱۱۸/۸۱
۱۳۷۰	۹۴/۹۷	۰/۴۳	۱۳/۶۸	۰/۸۴	۰/۰۶	۲۸/۸۶	-	۱۳۸/۶۳
۱۳۷۱	۱۰۰/۸۴	۰/۷۰	۱۱/۹۲	۰/۷۵	۰/۱۲	۳۱/۵۷	-	۱۴۷/۲۹
۱۳۷۲	۱۱۱/۴۹	۰/۸۱	۱۱/۶۲	۰/۶۶	۰/۷۵	۳۰/۴۴	۹۱/۱۸	۲۴۸/۶۷
۱۳۷۳	۱۶۸/۱۹	۰/۵۶	۱۱/۸۷	۱/۳۳	۱/۱	۴۵/۲۷	۹۹/۴۳	۳۳۰/۹۹
۱۳۷۴	۲۴۴/۸	۳/۱	۱۰/۱۲	۱/۷۵	۱/۵۲	۷۵/۰۶	۱۴۱/۲۹	۴۸۳/۴۱
۱۳۷۵	۳۰۵/۶	*	۳/۵	*	*	*	*	۵۹۸/۶
۱۳۷۶	۳۵۲/۵	*	۳/۴	*	*	*	*	۷۱۰/۶

مآخذ: ترازنامه بانک مرکزی سال های مختلف

* در ترازنامه بانک مرکزی مربوط به سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۷۶ تحت عنوان سایر

آمده است و تفکیک نشده است